

PFU-SAK NR. 172/11

KLAGER: Egil M. Solberg
ADRESSE: Ørpetveitveien 240, 5534 Haugesund
TELEFON:
PUBLIKASJON: NRK (radio og nett)
PUBLISERINGSDATO: 14.01.2011
STOFFOMRÅDE: Medier
GENRE: Nyhetsinnslag og nyhetsartikkel
SØKERSTIKKORD: Kontroll av opplysninger, samtidig imøtegåelse, identifisering, retting av feil
REGISTRERT: 18.07.2011
BEHANDLET I SEKR.: 19.07.2011
BEHANDLES I PFU: 15.12.2011
FERDIGBEHANDLET: 15.12.2011
BEHANDLINGSTID: 147 dager
KLAGEGRUPPE: Næringsdrivende
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
RETTSBEHANDLING:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Fredag 14. januar bragte **NRK Rogaland** en radioreportasje med følgende introduksjon fra studio:

«Fellesforbundet i Haugesund rettar sterk kritikk mot Radio Haugaland og eigarselskapet A-Media etter ein konsesjonsbløff. A-Media har sendt ein falsk søknad for nisjeradio til Medietilsynet på vegne av Fellesforbundet, noko leiar Per Bjørn Eriksen i Fellesforbundets avdeling i Haugesund tar sterk avstand frå.»

Videre sier reporteren:

«I søknaden heter det blant annet at Fellesforbundet ønsker å drive radio for skiftarbeidere fra klokka to om natta til seks om morgenen. Skiftradioen, som den blir kalt i søknaden, skal ha en medarbeider i en fast 50 prosents stilling - i tillegg til frivillige medarbeidere. Per Bjørn Eriksen er oppført som ansvarlig redaktør, og det skal også være inngått en samarbeidsavtale med Radio Haugaland om radioproduksjon på dagtid. Ingen av disse opplysningene stemmer, ifølge Eriksen.»

Per Bjørn Eriksen uttaler deretter at dette er «**så nærme dokumentfalsk som det går an å bli**», og at Fellesforbundets oppgave er å drive medlemspleie og -verving, ikke nærradio. Avslutningsvis sier reporteren:

«Fellesforbundet eier noen få aksjer i A-Media og lokallagslederen tar i dag kontakt med Medietilsynet. I tillegg krever Fellesforbundet en unnskyldning fra medeier, redaktør og daglig leder Egil Marthin Solberg. Solberg ønsket i går kveld ikke å kommentere saken.»

Samme dag publiserte NRK også en nettartikkel om saken, med tittelen «- Indignert og forbannet rett og slett». I ingressen står det:

«Lederen i fellesforbundet i Haugesund visste ikke at han [sto] oppført som redaktør for radiokanal.»

I brødteksten står det at «Fellesforbundet (...) retter sterk kritikk mot Radio Haugaland og eier[sel]skapet A-Media», og at «A-Media har sendt søknad om nisjeradio som vedlegg til Medietilsynet på vegne av Fellesforbundet». Det gjengis også her hva slags radiosending det skulle være snakk om, og at Per Bjørn Eriksen sier det ligner dokumentfalsk. Videre står det:

«Medietilsynets rådgiver Lars Erik Krogsrud bekrefter at søknaden om radiokonsesjon har dukket opp som et bilag i et tilsvar Radio Haugaland/A-Media har sendt angående varsel om tvangsmulkt. I tilsvaret heter det at: "For å bevise at A-Media ikke har ønsket om å beholde sendernettet for seg selv, fremlegges også bevis for at A-Media har bistått to andre aktører med utforming av konsesjonssøknader, og har inngått samarbeidsavtaler med disse".»

Videre står det:

«Redaktøren i Radio Haugaland skriver i en epost til NRK at saken handler om at radiostasjonen skifter frekvens og overlater sendetid til organisasjonene som er medeiere. – Styret bestemte i sommer at det skulle utarbeides søknader til de vi mente var aktuelle og sende over et utkast. Det er ingen her hos oss som har sendt inn noen søknad om konsesjon for noen andre. En søknad må undertegnes og det skal legges ved en rekke dokumenter, skriver Solberg. Radio Haugaland-redaktøren beklager at Fellesforbundets leder ikke var kjent med det som skjedde. – Det er uheldig og beklagelig at Eriksen ikke var informert, men jeg vil være helt klar på at vi har vært av den oppfatning at saken var kjent. Dette er en intern sak som vi må gjennomgå, skriver Solberg.»

KLAGEN:

Klager er Egil M. Solberg, som mener historien er oppdiktet, og at bakgrunnen for den er en konflikt mellom A-media AS/Radio Haugaland og TV Haugaland. Klager skriver:

«For å sette A-media i et dårlig lys i forbindelse med en rettsak, ringte Frode Nygård i TV Haugaland Per Bjørn Eriksen i Fellesforbundet (...) og påsto at Radio Haugaland hadde levert inn konsesjonssøknad på deres vegne. Dette har medietilsynet bekreftet at ikke er riktig. (...) Journalist Gisle Jørgensen i NRK fikk denne informasjonen fra Nygård og sjekket aldri fakta. Jørgensen (...) har et "hatforhold" til Radio Haugaland (...). Dette handler om å lage artikler for å skade en konkurrent. Medietilsynet kan bekrefte at det ikke er levert inn

noen søknad for Fellesforbundet. Det er imidlertid laget et forslag til eierne i sommer. (...) Da NRK ringte meg (...) ble disse faktum forklart, men journalist Gisle Jørgensen hadde allerede bestemt seg for hva saken skulle handle om.»

Klager skriver at da journalisten ikke fikk de svarene han ønsket, skrev han at klager ikke ønsket å kommentere saken. Klager anfører at NRKs dekning har ført til store tap for hans virksomhet, samt at han selv føler seg ærekrenket. Det anføres brudd på Vær Varsom-plakatens punkter 2.4, om utnyttelse av stilling for å oppnå private fordeler, 3.2 om kontroll av fakta, 3.7 om gjengivelse av meningsinnhold, 3.9 om hensynsfullhet i den journalistiske arbeidsprosessen, 4.1 om saklighet og omtanke, 4.5 om forhåndsdomming, 4.7 om identifisering, 4.13 om retting av feilaktige opplysninger og 4.14 om samtidig imøtegåelse.

TILSVARSRUNDEN:

NRK peker på at klagen har kommet inn to dager for sent i forhold til klagefristen. Om saken skriver avisen:

«I klagen blir det mellom annet framsatt påstander om at NRKs journalist ikke sjekket fakta, at han har et "hatforhold" til Radio Haugaland, og at han har opptrådt ukorrekt. Vi mener dette ikke er riktig (...). Dokumentasjonen som innslaget baserer seg på, stammer fra journalsøk på OEP der Radio Haugaland (...) hadde sendt et tilsvarende svar på Medietilsynets varsel om tvangsmulkt i forbindelse med (...) brudd på plikten til å gi tilgang til sendernettet (...). Grunnlaget for saken fremgår av advokatfirmaet Kluges tilsvarende svar til Medietilsynet. Det var dette brevet med bilagene NRKs reporter la til grunn for arbeidet med innslaget og artikkelen. På side 5 uttales bl.a. det følgende: "For å vise at A-Media ikke har ønsket om å beholde sendernettet for seg selv, fremlegges også bevis for at A-Media har bistått to andre aktører med utforming av konsesjonssøknader, og har inngått samarbeidsavtale med disse." Fra side 36 til 40 ligger en utfylt søknad fra Fellesforbundet der Per Bjørn Eriksen står oppført som kontaktperson. (...) På side 41 ligger samarbeidsavtalen vedlagt, signert Egil M. Solberg, mens Eriksen ikke har signert. (...) Per Bjørn Eriksen avviste (...) at det var aktuelt for Fellesforbundet å drive radio (...). Han har aldri fylt ut søknaden og han hadde ikke hørt om den før Nygaard i TV Haugaland tok kontakt med ham (...). Han har heller ikke blitt enig med A-Media AS om noen samarbeidsavtale.»

NRK anser Eriksen for å være en troverdig kilde, og skriver videre:

«Klager anfører at vedlegget som er sendt til Medietilsynet ikke er å betrakte som en søknad. NRK mener brevet fra Kluge og de nevnte bilagene er naturlig å tolke slik at de har til hensikt å dokumentere et samarbeid med Fellesforbundet og en aktuell konsesjonssøknad fra forbundet.»

Videre avviser kanalen å ha opptrådt i strid med Vær Varsom-plakatens bestemmelser om hensynsfullhet i arbeidsprosessen, og skriver:

«Vi vil avvise at det ble stillet irrelevante eller finurlige spørsmål. Solberg valgte imidlertid å avstå fra å la seg intervjuet (...). [K]lager skjelte ut journalisten på det groveste.»

NRK avviser videre å ha bragt feilaktige opplysninger som krever rettelse, og skriver videre:

«Det er for så vidt korrekt at artikkelen ble endret i løpet av formiddagen 14. januar som følge av reaksjoner fra klager. Klager har imidlertid ikke konkretisert PFU-klagen mht hvilke opplysninger eller hvilken ordbruk han mener er uriktig i nåværende eller tidligere artikkel. (...) Vi har ikke arkiv over tidligere versjon av nettartikkelen (...). Vi vil imidlertid anføre at hovedinnholdet er uendret.»

Til klagers anførsler om NRKs formål med innslaget og artikkelen; å sette Radio Haugaland i et dårlig lys, som følge av journalistens hatforhold til kanalen, skriver NRK:

«Vi vil på det sterkeste tilbakevise at NRK har hatt en slik særskilt agenda ut over vår og pressens generelle plikt til å avdekke kritikkverdige forhold. Vi minner om at det er en klar plikt for pressen også å rette et kritisk søkelys på andre medier.»

Klageren gjentar skadevirkningene saken har hatt for ham og virksomheten, og skriver:

«NRK er også skyldig i å ha påvirket en avgjørelse i domstolen. Saken på nettsidene til NRK ble umiddelbart korrigert da jeg gjorde dem oppmerksom på faktum i saken. Det er dermed ubestridelig at saken ble fremstilt på en uriktig måte. (...) [D]et har vært en "opphetet" samtale med journalisten som på kveldstid ringte med disse usaklige påstandene. (...) [I] samtalen fikk [journalisten] de samme opplysningene som senere medførte at redaktøren i kanalen endret historien på nettsidene. Det er således åpenbart at journalisten "spilte på lag" med motparten i en rettslig strid for å skade Radio Haugaland og meg personlig.»

Og videre:

«Eriksen (...) hadde på dette tidspunkt ikke satt seg inn i styrets forslag (...). Det er dermed åpenbart at Eriksen er forledet av motparten i rettssaken (...).»

Klager avviser at dokumentene NRK viser til kan rettferdiggjøre oppslaget, og skriver:

«Påstandene fremsatt i nyheten er tatt helt ut av sammenhengen (...). Det minste jeg kan forvente, er at NRK tilbakeviser påstandene ved å dementere saken (...).»

NRK fastholder at kanalen mener saken var av allmenn interesse, at dekningen bygger på fakta og at det derfor ikke ville være riktig å dementere saken. NRK viser til at klagers påstander om belastningen dekningen har påført ham og virksomheten, er udokumenterte, og det undres over at klager har «ventet over et halvt år med å klage inn reportasjen dersom den var til slik belastning». Videre står det om klagers anførsler om NRKs innvirkning i en rettssak:

«den eneste rettssaken vi kjenner til er saken Morgenradioen AS og Kristen Nærradio Haugaland AS mot A-Media AS (...). Dommen i denne saken ble avsagt (...) nesten to uker før det påklagede innslaget ble sendt.»

Om endringene i nettsaken, skriver NRK:

«Det skjedde etter at vi fikk det skriftlige tilsvaret fra Solberg etter at nettsaken var publisert, noe som er i tråd med god presseskikk.»

Videre reageres det særskilt på klagers påstand om journalistens ønske om å skade ham, en påstand NRK viser til at er udokumentert. NRK skriver:

«Utgangspunktet for våre opplysninger er dokumenter vi har fått via journalsøk hos Medietilsynet.»

Klager har kommet med ytterligere kommentarer etter avsluttet tilsvarsrunde. Han skriver:

«A-Media AS og meg personlig var i ekstrem situasjon da nyheten kom i NRK. Selskapet var på randen av konkurs etter å ha mistet konsesjoner (...). Situasjonen var ofte omtalt i kanalen, så det er åpenbart at NRK var godt kjent med situasjonen.»

Klager skriver følgende om reaksjonen på NRKs dekning:

«[S]kepsisen blant kundene ble total og muligheten for å hente inntekter ble kraftig redusert.»

Klager mener NRKs oppslag var hovedårsaken til et underskudd på nesten 1 million kroner i regnskapet de første fire månedene av året, samt til at flere ansatte sa opp jobben.

Klager viser til at klagen ble sendt sent, ettersom han måtte gjøre arbeidsoppgavene som lå under de ubesatte stillingene, samtidig som han var opptatt med rettssaken. Videre står det at NRK sørget for at virksomheten ble gjenstand for bokettersyn og en rekke tilsynssaker. Klager skriver:

«Det ubestridelige faktum er at vi aldri har søkt konsesjon på vegne av noen andre (...). [D]ette ville vært teoretisk umulig å gjennomføre. At vi tok med dokumentet helt åpent i et prosesskriv viser også klart at vi ikke hadde noen annen agenda med dette. (...) Det kan bare være ett motiv for å kjøre historien – SABOTASJE!»

NRK skriver i sin sluttkommentar:

«Vi registrerer at Solberg innrømmer at selskapet hadde store problemer allerede før det påklagede innslaget ble sendt. Dette er et bilde vi ønsker å utfylle: 20. oktober 2009 bestemte Kultur- og kirkedepartementet at Radio Haugaland ikke skulle få 24/7-konsesjon fordi de ikke oppfylte de økonomiske kravene. Siden den gang har Solberg hatt et høyt konfliktnivå med både offentlige etater og samarbeidspartnere. (...) Det vises her til tidligere nevnte dom samt tvangsmulkt fra medietilsynet. Vi vil med dette bakteppe anføre at det er Solberg og A-Media selv som har satt seg i denne situasjonen og ikke NRK.»

NRK mener klagers påstand om at dekningen har avstedkommet bokettersyn og tilsyn for klagers virksomhet, er irrelevant. Videre skriver NRK:

«Vi kan ikke la være å sette et kritisk søkelys på en bedrift selv om bedriften (...) er på "randen av konkurs". (...) Vi fastholder at vi mener vi har grunnlag for å ordlegge oss som vi har gjort i innslaget, og at vi ikke har fremstilt feilaktige opplysninger som krever rettelse.»

Klager har igjen kommet med ytterligere kommentarer, der han redegjør for endringene i konsesjonen. Klager skriver:

«Definisjonen "Ikke oppfylle de økonomiske kravene" behøver ikke ha noe med selskapets økonomi å gjøre.»

Det anføres at NRK forvrenger virkeligheten for å «sette oss som konkurrent i et dårlig lys». Klager mener NRKs reportasje kom på et kritisk tidspunkt, og skriver:

«Det medførte at jeg som person mistet tillit både internt og eksternt. Det ble skjebnesvangert for vår virksomhet og helt avgjørende for krisen som oppsto!»

NRK skriver:

«Klager har anført at historien er oppdiktet. Vi mener å ha dokumentert at så ikke er tilfelle. (...) Vi mener videre at kildebruken har vært forsvarlig. (...) Vi fastholder avslutningsvis at saken har allmenn interesse og at dette var både NRKs og journalistens motivasjon for publiseringen.»